

Практична робота 3

Прізвище _____

Група _____

—

Тема: Діагностика реальної структури ціннісних орієнтацій особистості (С.С. Бубнов)

Мета: ознайомитися з теоретичними основами та структурою методики С. С. Бубнова; опанувати алгоритм проведення психологічного тестування, обробки та інтерпретації отриманих результатів; розвивати навички психологічного самоаналізу (або аналізу особистості досліджуваного), вміння диференціювати декларативні цінності від реальних, які проявляються в життєдіяльності; сформулювати вміння виявляти ієрархію з 11 ключових ціннісних орієнтацій, будувати індивідуальний графічний профіль особистості та формулювати обґрунтовані психологічні висновки та рекомендації

Критерії оцінювання роботи

2 бали - Студент не орієнтується в матеріалі теми, не може пояснити сутність досліджуваних ціннісних орієнтацій. Робота виконана менше ніж наполовину. Немає обробки результатів за ключем, відсутня інтерпретація та висновки. Робота потребує повного переоформлення

3 бали - Студент виконав практичну частину (заповнив бланк, порахував бали). Аналіз результатів поверхневий, висновок формальний. Студент виявляє слабе розуміння того, за що відповідає кожна конкретна шкала методики

4 бали - Робота виконана повністю. Проте у висновках чи інтерпретації результатів бракує глибини (аналіз має описовий

характер, констатуються лише сухі факти без розгорнутого пояснення ієрархії цінностей).

5 балів - Робота виконана в повному обсязі та без помилок. Правильно підраховані бали за всіма 11 шкалами відповідно до ключа. Правильно побудовано профіль ціннісних орієнтацій. Аналіз глибокий: чітко виділено домінантні, нормативні та слабко виражені цінності, проаналізовано їхній можливий взаємозв'язок і вплив на поведінку особистості. Зроблено самостійні, обґрунтовані висновки.

Хід виконання роботи

1. Ознайомлення з інструктажем виконання практичної роботи

Робота виконується студентами індивідуально у формі самодослідження з наступним аналізом результатів.

Цей опитувальник спрямований на дослідження вашої особистості та ваших стосунків. Вам пропонується 66 тверджень. Уважно прочитайте кожне з них і визначте, чи згодні ви з ним. Якщо ви згодні з твердженням, поставте у бланку відповідей знак «+» (**так**), якщо не згодні — знак «-» (**ні**). Намагайтеся відповідати швидко, довго не замислюючись. Тут немає «правильних» чи «неправильних» відповідей.

2. Тестування та збір даних

Самостійне заповнення бланка відповідей (фіксація згоди чи незгоди з 66 пунктами).

Увага! Контроль часу: робота виконується в помірно швидкому темпі для мінімізації дії чинника "соціальної бажаності" відповідей

Тест

1. Я часто віддаю перевагу відпочинку перед роботою.
2. Для мене дуже важливо мати багато грошей.

3. Я люблю відвідувати музеї та виставки.
4. Я завжди намагаюся допомогти людям, якщо вони цього потребують.
5. Кохання — це найголовніше в житті людини.
6. Мені цікаво дізнаватися про нові наукові відкриття.
7. Я прагну зайняти керівну посаду.
8. Мені важливо, щоб моєю думкою цікавилися колеги чи знайомі.
9. Я хочу брати активну участь у громадському житті.
10. Мені важко довго перебувати без спілкування з друзями.
11. Я ретельно стежу за своїм здоров'ям.
12. Я люблю проводити час у веселих компаніях.
13. Купуючи речі, я насамперед звертаю увагу на їхню ціну та престижність.
14. Мене захоплює краса природи.
15. Я отримую задоволення, займаючись благодійністю.
16. Заради коханої людини я готовий (готова) на багато поступок.
17. Я люблю розгадувати складні завдання та кросворди.
18. Мені подобається організовувати роботу інших людей.
19. Мені приємно, коли мене хвалять за мої досягнення.
20. Я вважаю, що кожен має робити свій внесок у розвиток суспільства.
21. Я легко знаходжу спільну мову з новими людьми.
22. Я регулярно займаюся спортом або ранковою гімнастикою.
23. Краще просто приємно проводити час, ніж напружуватися заради успіху.

- 24.Я прагну жити в розкоші.
- 25.Музика та мистецтво займають важливе місце в моєму житті.
- 26.Я не можу пройти повз людину, якій стало зле на вулиці.
- 27.Без справжнього кохання життя здається мені неповноцінним.
- 28.Я люблю читати науково-популярну літературу.
- 29.Мені подобається відчувати свою владу над іншими людьми.
- 30.Для мене важливо бути авторитетом для оточуючих.
- 31.Я часто виступаю ініціатором громадських заходів.
- 32.Мені необхідно щодня ділитися з кимось своїми переживаннями.
- 33.При перших ознаках нездужання я звертаюся до лікаря або вживаю заходів.
- 34.Я часто змінюю роботу чи хобі, якщо вони перестають бути розвагою.
- 35.Гроші дають мені відчуття свободи та впевненості.
- 36.Я звертаю увагу на художнє оформлення інтер'єру.
- 37.Я готовий (готова) безкорисливо ділитися своїми знаннями чи речами.
- 38.Сімейне щастя для мене неможливе без глибокого кохання.
- 39.Мені подобається вивчати будову та походження речей чи явищ.
- 40.Я прагну того, щоб мої розпорядження виконувалися беззаперечно.
- 41.Мені важливо, щоб моє ім'я було відомим у моєму колі спілкування.
- 42.Я вважаю за потрібне боротися проти соціальної несправедливості.
- 43.Мені подобається мати багато друзів та знайомих.

- 44.Я намагаюся правильно і раціонально харчуватися.
- 45.Я люблю свята та застілля.
- 46.Великий заробіток — це головний критерій при виборі професії.
- 47.Я можу довго милуватися гарною картиною чи архітектурною спорудою.
- 48.Я часто співчуваю чужому горю.
- 49.Заради збереження стосунків із коханою людиною я можу змінити свої звички.
- 50.Я прагну постійно розширювати свій кругозір.
- 51.Мені подобається керувати колективом, розподіляти обов'язки.
- 52.Мені приємно, коли оточуючі визнають мої заслуги.
- 53.Я вважаю, що громадська діяльність важливіша за особисті інтереси.
- 54.Я не люблю самотності.
- 55.Я намагаюся уникати шкідливих звичок (паління, алкоголь тощо).
- 56.Я вважаю, що життя дане насамперед для насолоди та відпочинку.
- 57.Багатство дозволяє людині реалізувати будь-які мрії.
- 58.Я ціную в людях витончений смак та відчуття прекрасного.
- 59.Я намагаюся підтримувати тих, хто опинився у скрутному становищі.
- 60.Я вірю, що справжнє кохання буває раз на життя.
- 61.Мене цікавлять таємниці природи, космосу, людини.
- 62.Я впевнено почуваюся в ролі лідера.
- 63.Мені важливо, щоб суспільство високо оцінювало мою працю.
- 64.Я готовий (готова) витрачати свій вільний час на суспільно корисні справи.

65. У мене велике коло спілкування.

66. Я вважаю, що здоров'я — це фундамент усього мого життя.

3. Обробка результатів (кількісний аналіз)

Бланк відповідей та ключ до тесту

Запишіть номери питань відповідно до шкал. За кожну відповідь «так» (+) на вказане питання нараховується **1 бал**. Відповіді «ні» не оцінюються балами.

Максимальна кількість балів по кожній шкалі - 6, в 7 шкалі – 5

- Підрахуйте суму балів по кожній з 11 шкал.

За методикою С. С. Бубнова всі цінності поділяються на три основні рівні:

Цінності, що набрали **5–6 балів**, є **домінуючими (ядерними)** в реальній структурі особистості. Вони визначають повсякденну поведінку, мотиви та вибір людини.

- Цінності з показником **3–4 бали** є **нормативними** (мають середнє значення, проявляються залежно від ситуації).
- Цінності з показником **0–2 бали** знаходяться на **периферії** свідомості та не є провідними регуляторами життєдіяльності досліджуваного на даному етапі життя.

№ шкали	Назва ціннісної орієнтації	Номери питань у тесті	Макс. бал
1	Приємне проведення часу, відпочинок	1, 12, 23, 34, 45, 56	

2	Високий матеріальний добробут	2, 13, 24, 35, 46, 57	
3	Пошук і насолода прекрасним	3, 14, 25, 36, 47, 58	
4	Допомога та милосердя до інших людей	4, 15, 26, 37, 48, 59	
5	Кохання	5, 16, 27, 38, 49, 60	
6	Пізнання нового у світі, природі, людині	6, 17, 28, 39, 50, 61	
7	Високий соціальний статус та управління людьми	7, 18, 29, 51, 62	
8	Визнання та повага людей, вплив на оточуючих	8, 19, 30, 41, 52, 63	
9	Соціальна активність для досягнення змін у суспільстві	9, 20, 31, 42, 53, 64	
10	Спілкування	10, 21, 32, 43, 54, 65	
11	Здоров'я	11, 22, 33, 44, 55, 66	

4. Написання аналітичного висновку

На основі отриманої ієрархії сформулюйте розгорнутий письмовий висновок за таким планом:

- Які **2–3 цінності** зайняли вершину моєї життєвої структури? Як це відображається на моєму навчанні в коледжі та планах на майбутнє?
 - Чи є в моїй структурі внутрішній конфлікт? *(Наприклад: якщо «Свобода» і «Сім'я» або «Матеріальний добробут» і «Милосердя» мають однаково високі бали, це може створювати внутрішнє протиріччя).*
 - Які цінності опинилися внизу списку? З чим, на мою думку, це пов'язано (вік, оточення, особистісні пріоритети)?
 - **Загальний підсумок:** Отримана структура цінностей є *[спрямованою на особистий успіх / соціально-орієнтованою / творчо-пізнавальною]*, що характеризує мене як особистість, яка прагне до...

Спрощений варіант діагностики реальної структури ціннісних орієнтацій особистості (С.С. Бубнов)

Уважно прочитайте наведені нижче 11 тверджень. Оцініть, наскільки кожне з них є важливим особисто для вас у реальному житті. Для оцінювання використовуйте **цифрову шкалу від 1 до 5**:

1 — абсолютно неважливо; **2** — швидше неважливо; **3** — нейтрально (важко відповісти); **4** — важливо; **5** — надзвичайно важливо (головний життєвий орієнтир).

№	Життєве твердження (Ціннісний орієнтир)	Бал (1–5)

1	Досягнення високого матеріального добробуту, фінансова стабільність та комфорт.	
2	Насолода прекрасним, захоплення мистецтвом, природою, культурою.	
3	Милосердя, допомога іншим людям, участь у благодійності чи волонтерстві.	
4	Завоювання любові, поваги та визнання з боку оточуючих, популярність.	
5	Пошук істини, постійне пізнання нового, навчання, інтелектуальний розвиток.	
6	Активна діяльність задля досягнення високого статусу в суспільстві, кар'єра.	
7	Свобода, незалежність від чужої думки, самостійність у прийнятті рішень.	
8	Спілкування, пошук однодумців, побудова глибоких дружніх стосунків.	
9	Здоров'я, здоровий спосіб життя, підтримка гарної фізичної форми.	
10	Щасливе сімейне життя, створення родини, виховання дітей.	
11	Прояв творчості, креативності, створення чогось нового та унікального.	

Обробка результатів та побудова ієрархії

Щоб побачити «каркас» своєї особистості, випишіть усі 11 цінностей у порядку спадання ваших балів (від 5 до 1).

Приклад ранжування: 5 балів: №1 (Матеріальний добробут), №7 (Свобода).

4 бали: №5 (Пізнання), №8 (Спілкування), №9 (Здоров'я). 3 бали: №10 (Сім'я), №11 (Творчість), №4 (Визнання). 2 бали: №3 (Милосердя), №6 (Статус). 1 бал: №2 (Мистецтво).

Написання аналітичного висновку

На основі отриманої ієрархії сформулюйте розгорнутий письмовий висновок за таким планом:

- Які **2–3 цінності** зайняли вершину моєї життєвої структури? Як це відображається на моєму навчанні в коледжі та планах на майбутнє?
- Чи є в моїй структурі внутрішній конфлікт? *(Наприклад: якщо «Свобода» і «Сім'я» або «Матеріальний добробут» і «Милосердя» мають однаково високі бали, це може створювати внутрішнє протиріччя).*
- Які цінності опинилися внизу списку? З чим, на мою думку, це пов'язано (вік, оточення, особистісні пріоритети)?
- **Загальний підсумок:** Отримана структура цінностей є *[спрямованою на особистий успіх / соціально-орієнтованою / творчо-пізнавальною]*, що характеризує мене як особистість, яка прагне до...